

KÄSIHYGIENIAN KEHITTÄMINEN – näyttöön perustuvan tiedon käyttöönotto

Vastuuhenkilö

Korhonen Anne, tutkija, Hoitotyön Tutkimussäätiö

anne.korhonen@hotus.fi

anne.t.korhonen@ppshp.fi

Muut

Ojanperä Helena, osastonhoitaja, infektioiden torjuntayksikkö, PPSHP

Raija Järvinen, hygieniahoitaja, infektioiden torjuntayksikkö, PPSHP

Teija Puhto, infektiolääkäri, infektioiden torjuntayksikkö, PPSHP

Pirjo Kejonen, hallintoylihoitaja, PPSHP

Arja Holopainen, tutkimusjohtaja, Hoitotyön Tutkimussäätiö

Avainsanat: käsihygienia, hoitoon liittyvä infektio, havainnointi

Kehittämistyön lähtökohdat: Hyvä käsihygienia katkaisee tehokkaasti mikrobien siirtymisen henkilöstön ja potilaiden välillä. Hoitoon liittyvät infektiot lisäävät potilaiden sairastavuutta, kuolleisuutta ja inhimillistä kärsimystä. Niistä aiheutuu myös yhteiskunnalle suuria kustannuksia. Huomattava osa hoitoon liittyvistä infektioista voidaan ehkäistä hyvillä käytännöillä, kuten asianmukaisella käsihygienialla.

Hyvä käsihygienia toteutuu, kun käsiä desinfioidaan riittävästi ennen potilaskontaktia ja sen jälkeen, ennen aseptisia toimenpiteitä, eritteisiin koskemisen jälkeen sekä potilaan lähiympäristöön koskettamisen jälkeen. Riittävä käsihygienia tarkoittaa käsien desinfointia alkoholipohjaisella huuhteella 30 sekunnin ajan (EN Standard 1500 / 1997). Rakenne- tai pitkät kynnet sekä käsikorut (kellot ja sormukset) ovat este käsien desinfektion onnistumiselle.

Kehittämistyön tavoitteet:

1. Kehittää näyttöön perustuvaa toimintaa.
2. Käsihygieniaikäytäntöjen toteutumisen parantaminen.

Toteutus: Hankkeessa kehitettiin toimintamalli (KhYHKÄ) käsihygienian toteutumisen jatkuvaan ja säännölliseen seurantaan, palautetiedon tuottamiseen ja toiminnan kehittämiseen saatujen tulosten perusteella, jotka kaikki on todettu vaikuttaviksi menetelmiksi käytäntöjen kehittämiseksi. Toimintamallin keskeisinä toimijoina ovat organisaation infektioiden torjuntayksikön ammattilaiset sekä esimiehet. Toimintamalli on kuvattu (www.hotus.fi).

Tulokset: Kehittämistyön alkaessa koottiin sairaalan 13 yksiköstä havaintoja käsihygienian toteutumisesta (N = 830 tilannetta). Tulokset osoittivat, että käsien desinfointi toteutuu rutiininomaisesti, mutta on liian lyhytkestoista ollakseen tehokasta.

Arviointi: Kehittämistyön vaikuttavuuden arviointi käynnistyy vuoden 2014 aikana. Se kohdistuu muutokseen käsihygieniaikäytännöissä, käsihuuhteen kulutuksessa, hoitoon liittyvien infektioiden esiintymisessä sekä kehitetyn toimintamallin ylläpidon kustannuksista ja hoitoon liittyvien infektioiden kustannuksissa tapahtuneissa muutoksissa. Lisäksi arvioidaan havainnoijien ja havainnoitavien sekä heidän esimiestensä kokemuksia havainnointitutkimuksesta. Arviointiin

liittyvistä osioista tarjotaan opinnäytetyöaiheita hoitotieteen ja taloustieteen opiskelijoille sekä yamk-opiskelijoille.

Kehittämishankkeen hyödyntäminen: Kehitetty toimintamalli on otettu osaksi OYS:n normaalia toimintaa vuoden 2014 alusta alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikissa sairaalan yksiköissä seurataan säännöllisesti käsihygienian toteutumista, raportoidaan lyhyellä aikavälillä havainnoinnin tulokset ja tehdään tarvittavat korjaavat toimenpiteet.